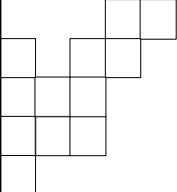

Rīgas Tehniskā universitāte
Enerģētikas un elektrotehnikas fakultāte
Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūts
www.videszinatne.lv

**NordPlus
Green Icon
Vides produktu deklarācijas**

Projekts "Izpratnes veidošana par vidi draudzīgu celtniecības un interjera materiālu lietošanu"

Kāpēc ?

- Ikviens vēlas reklamēt savu produktu kā labāko
- Kāpēc lai mēs ticētu?

_____

Vides produktu deklarācijas

- Saziņa ar patērētāju un klientu
- Vispārējais mērķis
  - veicināt vidi saudzējošu produktu un pakalpojumu pieprasījumu un piedāvājumu
  - sniegtot pārbaudāmu un precīzu, nemaldinošu informāciju
  - un stimulējot pozitīvu tirgus virzību uz vides snieguma patstāvīgu uzlabošanu [ISO 14020]

_____

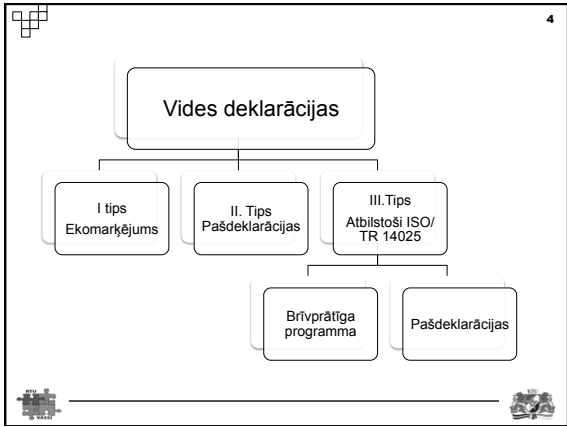

5

Vides produktu deklarācijas. I. tips

- Ekomarķējums:
  - Brīvprātīga trešās puses veidota multikritēriju programma, kas izsniedz atļauju izmantot attiecīgo ekomarķējumu produktam, ja tas atbilst kritērijiem
  - Šo atbilstību verificē neatkarīgi auditori
  - Piemēri

7

Ekoloģiskie kritēriji Kopienas ekomarķējuma piešķiršanai koka mēbelēm (2009/894/EK)

- Šo kritēriju mērķis ir veicināt to, lai visā koka mēbeļu darbībā samazinātos to ietekme uz vidi un uz cilvēku veselību
- Konkrētāk:
  - ilgtspējīgākā veidā ražotu materiālu izmantošana
  - bīstamu vielu izmantošanas un piesārņojošu vielu emisiju samazināšana
  - ražošanas ilgturības pārbaude

8

daži Ekoloģiskie kritēriji .... koka mēbelēm (2009/894/EK)

- **Piesūcināšanas vielas un konservanti**
  - Telpām paredzētas mēbeles nedrīkst būt piesūcinātas.
    - Visām citām mēbelēm, kurām izmanto piesūcināšanu vai konservantus, jāatbilst prasībām par bīstamām vielām
  - Masīvkoksni pēc izstrādes neapstrādā ar vielām vai preparātiem, kuros ir kādā no šiem sarakstiem iekļautas vielas:
    - PVO rekomendētā pesticīdu klasifikācija pēc bīstamības, klasificēta kā 1.a Klase (ārkārtīgi bīstama), vai
    - PVO rekomendētā pesticīdu klasifikācija pēc bīstamības, klasificēta kā 1.b Klase (joti bīstama).
  - Turklāt koksnes apstrādei jānotiek saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Padomes Direktīvā 79/117/EEK (1) un Padomes Direktīvā 76/769/EEK (2).
  - Vērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, izmantoto vielu sarakstu un drošības datu lapu par katru no tām.

9

Vides produktu deklarācijas. II. tips

- Pašdeklarācijas: ISO 14021
- Standarts pieprasa, ka jebkuram apgalvojumam jābūt pamatotam, un izpēte notiek, pirms informācija tiek sniegta patērētājam
- Standarts iebilst pret šādiem apgalvojumiem:
  - videi draudzīgs, zaļš, nepiesārņojošs
- Standarts regulē šādu apgalvojumu lietošanu:
  - Kompostējams, noārdāms, izjaukams dizains, reciklējams, reciklēti izejmateriāli, samazināts resursu patēriņš, samazināts atkritumu daudzums

---

10

Vides produktu deklarācijas. III tips

- Brīvprātīgs process, kad noteikta nozare izstrādā pati savas deklarācijas atbilstoši ISO 14025
- Verificē trešā puse
- Pieejams visiem produktiem, ja vien ievēro standartā noteikto formātu
- Neizmanto svēršanu, pats pircējs salīdzina sniegtos

11

Vides produktu deklarācijas. III tips

- VDP programma Dānijā
  - kopš 2009. gada
  - aicina arī uzņēmumus no citās valstīm
  - Atbalsta: Dānijas Vides aizsardzības aģentūra, Konsultantu konsorcijs, rūpniecības asociācijas
  - <http://www.mvd.dk/>
- Starptautiskā EPD®SYSTEM- Zviedrijā
  - aicina arī biedrus no citām valstīm
  - <http://www.environdec.com>
- Globālais vides produktu deklarāciju tīkls:
  - Austrālija, Ķīna, Vācija, Japāna, Dienvidkoreja, Ķīnas Taipeja
  - <http://www.gednet.org>

12

Vides vadības sistēmas

- Vispārējās vadības daļa organizācija
  - ar mērķi kontrolēt un samazināt ietekmi uz vidi,
  - kas rodas no uzņēmuma darbības procesiem, produktiem un pakalpojumiem
- Piemēri
  - Eiropas vides vadības un audita sistēma (EMAS)
  - Starptautiskais vides vadības sistēmu standarts EN/ISO 14001
  - Atbildīgā rīcība (ķīmisko vielu un produktu ražotājiem)
- Vadības sistēma nenozīmē, ka visi saražotie produkti vai pakalpojumi ir nekaitīgi un saudzē vidi!

13

BREEAM

- Brīvprātīgs ilgspējīgas attīstības standarts būvēm, apsaimnieko BRE Global Ltd.
- Kritēriji:
  - GOS saturs (emisiju samazināšana)
  - Citu bīstamo ķīmisko saturs
- Materiālu izvēle:
  - Izmantot nacionāli atzītu dzīves cikla analīzes metodi materiālu izvērtēšanai
  - Atkārtoti pārstrādātiem materiāliem priekšroka
  - Izvēlēties atbildīgus piegādātājus

14

Ekomarķējuma izmantošana ZI

- Ekomarķējuma kritērijus var izmantot:
  - Tehniskās specifikācijas sastādīšanai
  - Pārbaudīt atbilstību prasībām
  - Nevar prasīt noteikta marķējuma izmantošanu!
- Valsts iepirkuma direktīva ekomarķējumu ļauj izmantot TS sastādīšanai, ja
  - Atbilst līguma priekšmetam
  - Ekomarķējuma prasības pamatojas uz zinātnisku informāciju
  - Ekomarķējums pieņemts, piedaloties visām ieinteresētajām pusēm (valsts, NVO (patērētāju, vides), nozaru (ražotāju, tirgotāju) asociācijas)
  - Pieejams visiem
